

Cirkevná
materská škola
sv. Alžbety

Ustianska 11, Trnava

Školský vzdelávací program ALŽBETKA

Obsah

Úvodná tabuľka	3
Revidovanie ŠkVP ALŽBETKA	4
1 Vymedzenie vlastných cieľov	5
2 Vlastné zameranie materskej školy	7
2.1 Enviromentálne zameranie	7
2.2 Zameranie na výchovu a rodinu	8
2.3 Kresťansko – katolícke zameranie	9
3 Učebné osnovy	10
4 Východiská plánovania	10
5 Spôsob a podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní	11
6 Materiálno-technické a priestorové podmienky	11
7 Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia detí	12
8 Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy	12
Rozšírená vzdelávacia oblasť – Človek a príroda	15
Rozšírená vzdelávacia oblasť – Človek a spoločnosť	18
Vlastná vzdelávacia oblasť – Človek a viera	21

Cirkevná materská škola sv. Alžbety

Ustianska 11, Trnava

Názov ŠkVP:	ALŽBETKA
Stupeň vzdelania:	Predprimárne vzdelanie
Dĺžka dochádzky:	1 až 4 roky
Forma výchovy a vzdelávania:	celodenná
Vyučovací jazyk:	Slovenský
Predložený zriaďovateľovi:	7. 9. 2016
Prerokovaný v pedagogickej rade:	21. 9. 2016
Prerokovaný v Rade školy:	13. 10. 2016
Vydaný dňa:	1. 9. 2016
Riaditeľka:	Bc. Silvia Koval'ová Sr. Henrieta SCSC

Revidovanie ŠkVP Alžbetka	Dátum	Zaznamenanie inovácie, zmeny, úpravy a pod.
Inovovaný ŠkVP ALŽBETKA	Platnosť od: 01.09.2016	ŠkVP Alžbetka bol inovovaný v súlade so ŠVP vydaným 6. júla 2016 a uvedený do praxe
Revidovanie ŠkVP ALŽBETKA	Platnosť od: 13. 9. 2017	Úprava v časti Východiska plánovania – zrušená tabuľka s časovým rozvrhnutím vzdelávacích oblastí
Revidovanie ŠkVP ALŽBETKA	Platnosť od: 17. 1. 2018	Doplnenie výkonových a obsahových štandardov vo vlastnej Vzdelávacej oblasti Človek a viera

1 Vymedzenie vlastných cieľov a poslania výchovy a vzdelávania

V súlade s podmienkami našej školy, jej tradíciou a profiláciou sme si vytýčili nasledovné ciele:

Enviromentálne zameranie :

- viesť deti k pozitívnemu vzťahu k prírode, aby „prírodu chápali ako nádhernú knihu, v ktorej k nám hovorí Boh a odovzdáva nám niečo zo svojej krásy a dobroty.“ (sv. František)
- vidieť svet a prírodu ako náš spoločný domov, o ktorý sa treba starať, lebo v ňom všetci žijeme
- viesť deti k uvedomovaniu si, že všetci môžeme spolupracovať na starostlivosti o stvorenie, každý prostredníctvom svojich talentov, skúsenosti, vlastnými iniciatívami a schopnosťami
- poznávať zákonitosti prepojenia života človeka a prírody
- poznať vplyv odpadkov na prírodné prostredie - nadmerná produkcia odpadkov, z ktorých mnohé nepodliehajú biologickému rozkladu
- hľadať a navrhovať konkrétne spôsoby riešenia krízy, ktoré prináša zhoršovanie životného prostredia
- odporovať kultúre vyhadzovania, ktorá škodí celej planéte - zber starého papiera, ktorý sa vyhadzuje aby mohol byť použitý na recykláciu
- poznať fungovanie prirodzených ekosystémov
- poznať zdroj kyslíka pre dýchanie - klíma ako spoločné dobro
- vážiť si vodu ako nevyhnutný zdroj pre život

„Lebo z veľkosti a krásy stvorení sa úsudkom poznáva ich Stvoriteľ“ (Múd 13, 5)

Zameranie na výchovu a rodinu – spolupráca s rodinami

- utvárať a rozvíjať kresťanské národné povedomie detí
- formovať ľudskú osobu v jej celku
- rozvíjať ľudské hodnoty akými sú: úcta k životu, tolerancia, sloboda, spravodlivosť, čestnosť, pravdovravnosť, pracovitosť, empatia
- podporovať rodiny spoluprácou vo výchove a nadväzovať na rodinnú výchovu vo viere
- povzbudzovať rodiny, v ktorých sa rodinný život nerozvíja s pokojom a radosťou – pomáhať im svojou blízkosťou a radou
- viesť deti k úcte k rodičom a uskutočňovaniu ich úloh v rodine a spoločnosti
- pomáhať deťom vyhýbať sa škodlivému vplyvu, napr.: agresie, zneužitia alebo drogovej závislosti, aby dokázali čeliť situáciám, v ktorých sa môžu riziká vyskytnúť

- vychovávať deti s veľkou láskou, pozitívnym individuálnym prístupom napomáhať procesu dozrievania ich slobody, celistvého rastu, a autentickej samostatnosti
- osobným prístupom vzbudzovať v deťoch dôveru, inšpirovať v nich láskavý rešpekt, aby dieťa cítilo, že je vzácne aj napriek svojej nedokonalosti
- vychovávať vôľu a rozvíjať správne návyky a emočné sklony k dobru
- morálnu formáciu uskutočňovať prostredníctvom aktívnych metód a výchovného dialógu, aby dieťa dokázalo samo od seba odhaliť dôležitosť určitých hodnôt, princípov a noriem
- viesť deti k pestovaniu dobrých zvykov, ktoré majú pozitívnu funkciu a umožňujú, aby sa zvnútornené hodnoty premietli do zdravých vonkajších prejavov správania
- vychovávať dieťa v prirodzených ťažkostiach, navrhovať malé kroky, ktoré sa dajú pochopiť, prijať a oceniť, a ktoré znamenajú primerané odriekanie

Kresťansko - katolícke zameranie :

- vychovávať deti v duchu katolíckej viery v spolupráci s rodinou
- viesť deti k základným mravným hodnotám
- poznávať základy kresťanského života
- oboznámiť sa s Bibliou a životom Ježiša Krista
- poznávať liturgický rok
- zapájať sa do slávení kresťanských sviatkov
- spolupracovať s farnosťou

Uvedené ciele majú deti dosahovať v našej materskej škole v priaznivej výchovno-vzdelávacej klíme. Dôraz sa kladie na pozitívne emocionálne prežívanie dieťaťa. V našej materskej škole má svoje nezastupiteľné miesto výchovné spoločenstvo, ktoré tvorí skupina detí v interakcii s učiteľkou a všetkými členmi školy. Ich pôsobenie je tým účinnejšie, čím väčší vzrastá v prostredí ochota spolupracovať. Do výchovného projektu školy sa môžu zapojiť všetci členovia školy, pedagogickí zamestnanci, ďalší zamestnanci, deti a ich rodičia. Komunikačné kanály, sú preto otvorené smerom ku každému, kto je zainteresovaný na živote školy. Vytvorená priaznivá sociálno-emocionálna klíma takto významným spôsobom ovplyvňuje rozvíjanie pozitívnych osobnostných vlastností každého dieťaťa (utváranie základov emocionálnej gramotnosti, prosociálneho a environmentálneho cítenia a správania, návykov k zdravému spôsobu života, schopnosti sociálnej komunikácie, tvorby medziľudských vzťahov, atď.).

2 Vlastné zameranie školy

Cirkevná materská škola sv. Alžbety (ďalej CMŠ sv. Alžbety) obohacuje predprimárnu výchovu a vzdelávanie v kresťansko - katolíckom duchu v troch oblastiach:

- enviromentálnej oblasti (Človek a príroda)
- v oblasti zameranej na rodinu (Človek a spoločnosť)
- vo výchove v kresťansko – katolíckom duchu a hodnotách (Človek a viera)

V enviromentálnej oblasti vytvárame projekty zamerané na rozvoj a vzťah detí k prírode, v oblasti zameranej na rodinu spolupracujeme s rodinou vo výchovnej oblasti a aktivitách a v oblasti kresťanskej výchovy vedíme deti k rozvíjaniu katolíckej viery. Vlastné zameranie našej materskej školy vychádza z celkového zamerania katolíckej školy a z princípov, pre ktoré bola založená – ako odpoveď na žiadosť rodičov vychovávať svoje dieťa v materskej škole v kresťansko-katolíckom duchu so základmi života viery.

Naším poslaním je výchova a vzdelávanie detí od ranného veku po vstup do základnej školy. To zahŕňa rozvoj osobnosti dieťaťa vo všetkých rovinách: prirodzenej, kognitívnej, prosociálnej, kultúrnej i náboženskej. V duchu kresťanskej rodinnej atmosféry, zabezpečujeme deťom spokojný život, chránime ich duševné i telesné zdravie, podporujeme kladné sebavedomie, obohacujeme sociálnu skúsenosť, rozvíjame pozitívny vzťah k Bohu, druhým ľuďom, svojmu okoliu, k prírode a ku spoločenským, kresťanským i kultúrnym hodnotám. V tomto duchu uskutočňujeme výchovný projekt „Učím sa milovať“ ako konkrétny spôsob výchovy, ktorý má na zreteli dobro spoločnosti i Cirkvi. Prináša výchovu kresťanským štýlom k hodnotám ako je: úcta k druhému, vzájomná pomoc, odpustenie, všíímavosť, tolerancia a empatia, láska k prírode, stvorenstvu a výchova k pokoju. Predchádzame nepriaznivým vplyvom na život detí – podporujeme rodičovskú starostlivosť. Pomenované hodnoty, ktoré škola uznáva a k nim sa hlási majú mať zvnútornené všetci zamestnanci, ktorí sú súčasťou výchovy a vzdelávania detí v škole. Hlavným mottom školy je:

„Moje deti sú vždy v dobrých rukách.“ (sv.Alžbeta)

2.1 ENVIROMENTÁLNE ZAMERANIE:

- **výchova k pokoju:** aby sa pokoj stal štýlom života
 - a) pokoj so sebou samým (pokoj vo mne)
 - b) pokoj s inými
 - c) pokoj s prírodou

Pokoj so sebou pomáhame deťom hľadať a nájsť pokoj v sebe (vytvárať ho, vychovávať sa k nemu). Rozvíjame psychomotoriku a pracujeme s emóciami. Veľmi dôležitý je transfer, ktorý vedie všetku didaktickú aktivitu, ktorý dáva istotu a pokoj dieťaťu.

Pokoj s ostatnými sa rozvíja v zmiešanej triede tutoriálnym systémom, v ktorom „veľký pomáha malému“, a s pro-sociálnymi aktivitami v škôlke, ako aj mimo nej.

Pokoj s prírodou rozvíjame u detí prácou v záhradke. Každá trieda má svoj záhon, kde deti sejú, sadia a zbierajú zeleninu a ovocie, čo im pomáha spoznávať ekosystém. Okrem toho organizujeme ekologické aktivity v škôlke a v parkoch mesta. Patrí sem aj recyklácia a šetrenie.

• **Prírodovedný domček**

V školskej záhrade máme „Prírodovedný domček“, ktorý slúži deťom na ciele prírodovedné aktivity. Majú v ňom k dispozícii rôznorodé pomôcky a materiály (mikroskopy, lupy, encyklopédie, záhradné náradie, rôzne nádoby, nástenné plagáty ...). Tie slúžia na samostatné skúmanie a bádanie prírodného prostredia v areáli alebo počas spoločných vychádzok do blízkeho okolia a tiež na overovanie získaných objavov. Prírodovedný domček

a všetko čo ponúka vyvoláva v deťoch prirodzenú zvedavosť a umožňuje im utvárať si pozitívny vzťah k prírode prirodzenou cestou, podporuje sa tým vnútorná motivácia získavať nové poznatky. Úlohou pedagóga je doprevádzanie, nenásilné usmerňovanie dieťaťa a diskutovanie o jeho bádateľskej aktivite.

• **Úžitková a bylinková záhradka**

V záhradke s deťmi realizujeme konkrétne činnosti starostlivosti o rastliny a pôdu. Prirodzene majú možnosť poznávať potrebu a užitočnosť jednotlivých rastlín pre život človeka. Práca v záhradke pomáha deťom vytvárať predstavy o prírodnom svete a zmenách, ktoré v ňom prebiehajú a ktoré spôsobuje človek svojou činnosťou. Takto tiež nadobúdajú spôsobilosť používať prírodovedné vedomosti, utvárať uzávery, ktoré sú podložené faktami a ich vlastnou skúsenosťou. Z výchovného hľadiska sa deti učia vzájomnej harmónii. Podľa príkladu vzájomnej nadväznosti a potreby jednotlivých činiteľov v prírode sa učia pokoju. Nadobúdajú vedomie potreby spolupráce a vzájomnej pomoci.

2.2 ZAMERANIE NA VÝCHOVU A RODINU – výchovný projekt „UČÍM SA MILOVAŤ“.

Obohacujeme výchovu a vzdelávanie o kresťanské hodnoty pridanou vzdelávacou oblasťou Človek a viera. Spolupracujeme s rodinou a ďalej podporujeme rodinnú výchovu. Vlastné zameranie školy na rodinu vychádza z kresťanských princípov, pre ktoré bola založená – ako odpoveď na žiadosť rodičov vychovávať svoje dieťa v kresťanskom duchu. Didaktickým výchovným nástrojom pre praktizovanie kresťanských hodnôt lásky je Kocka lásky. Je denným sprievodcom detí, využívame ju vo všetkých výchovných situáciách počas dňa.

• **„Kocka Lásky“**

Kocka prináša šesť základných hodnôt - foriem lásky:

1. **Milujem ako prvý**– všimnem si, že niekto potrebuje moju pomoc, predbieham sa v láske /ponáhľam sa prvý poslušnúť, upratať a pod./, vychádzam zo seba, vyvíjam iniciatívu.

„Kamarát si sám od seba všimne, že druhý potrebuje jeho pomoc, urobí to ešte skôr, ako ho on požiada.“

2. **Počúvam druhého** – spýtam sa kamaráta, ako sa má alebo prečo je smutný, vypočujem jeho starosť (počúvam jeho problémy, názory, súcítim s ním, som empatický) počúvam, keď iný rozpráva, napr. kamarát v kruhu, p. učiteľka.

„Starosti sa počúvaním „prelievajú“, strácajú.“

3. **Milujeme sa navzájom** – pomáhame si navzájom, pomáhame druhému (spolupracujem v dvojici, skupine, kolektíve)

„Sám by som to nedokázal, spolu to dokážeme.“

4. **Odpúšťam druhému** - dávam pozor na druhého, aby som mu neublížil, keď niekomu ublížim, prosím ho o odpustenie, keď mne ublížia, som pripravený odpustiť...prijímam druhého (riešim konflikty v pokoji a láske)

„Odpustenie prináša radosť“

5. **Milujem druhého** – myslím na druhého, delím sa s ním, všimnem si ho, spolupracujem s ním pri hre (komunikujem prijateľným spôsobom, správam sa ohľaduplne)

„Nie iba ja, ale aj ty.“

6. **Milujem všetkých** - nikoho nevyklúčujem (napr. chytím za ruku aj toho, kto nie je „môj kamarát“), multikultúrny rozmer (napr. modlíme sa za ľudí na Ukrajine, pomáhame deťom v Angole...) milujem stvorenstvo (milujem a chránim prírodu- rastliny, zvieratá...), prijímam odlišnosti ľudí, prejavujem úctu k starším osobám, osobám zdravotne a inak znevýhodnením. *„Ja som „dostal“, ale zároveň chcem aj „dať“.*

Na každej strane kocky je obrázok vyjadrujúci jednu z hodnôt lásky, ktorú vyjadrujú dve postavičky klaunov: **Gibi a Dibi**. Príbehy na obrázkoch sú preniknuté pozitívnymi pocitmi, otvorenosťou voči druhému a transcendentným hodnotám, ponúkajú nekonečné identifikačné možnosti pri riešení situácií, do ktorých sa postavy dostanú. S deťmi si v škôlke každé ráno kocku hodíme a „prečítame si“, aké posolstvo sa bude žiť počas dňa. Zo strany učiteliek a detí sa potom snažíme v rôznych situáciách uplatňovať – žiť hodnotu lásky, ktorú sme si hodili. Takto láska, prijatie, empatia, načúvanie nám pomáhajú pochopiť toho druhého. Ale ani toto nestačí. Dôležitá je komunikácia. Nástroj komunikácie je dialóg.

2.3 KREŠŤANSKO-KATOLÍCKE ZAMERANIE :

Realizuje sa každodenným životom v duchu viery. Prirodzene, ako plynú dni v roku plynú aj liturgický rok, ktorý so sebou prináša jednotlivé obdobia a sviatky, ktoré spoločne s deťmi prežívame, pripravujeme sa na ne a stávajú sa samozrejmosťou súčasťou nášho života. Kresťanská výchova sa realizuje každý deň a prináša do života radosť, lásku a pokoj, tiež posilnenie spoločenstva a rodinnosti. Konkrétne ciele jednotlivých období sú rozpísané v štandardoch našej vlastnej oblasti, ktorú sme pomenovali Človek a viera.

3 Učebné osnovy

Naša materská škola si zvolila svoju vlastnú cestu, pri dodržaní platného právneho stavu. Učebnými osnovami sú vzdelávacie štandardy jednotlivých vzdelávacích oblastí štátneho vzdelávacieho programu:

https://www.minedu.sk/data/files/6317_svp_materske_skoly_2016-17780_27322_1-10a0_6jul2016.pdf

a sú obohatené rozpracovanými vzdelávacími a obsahovými štandardmi vo vzdelávacej oblasti Človek a príroda, Človek a spoločnosť a pridanou oblasťou Človek a viera. Vzdelávacie oblasti sú spracované v podobe vyhovujúcej našim potrebám.

4 Východiská plánovania

Výchovno-vzdelávaciu činnosť budeme plánovať na jeden týždeň. Nechávame si však aj možnosť plánovať na viac týždňov v prípade potreby. Dohodli sme sa na vzájomnej spolupráci učiteliek v rámci prípravy a plánovania výchovno-vzdelávacej činnosti v konkrétnej triede, ale i v celej materskej škole. Je na vzájomnej súčinnosti a dohode učiteliek, koľkokrát maximálne za týždeň zaradia jednotlivé VO. Učiteľky majú možnosť voľby vzájomne kombinovať a prelínať príslušné VO v rámci vzdelávacích aktivít. Popoludňajšie vzdelávacie aktivity učiteľka realizuje na základe vlastného uváženia prostredníctvom ktorejkoľvek VO. Učebné osnovy máme spracované na obdobie (10 mesiacov) školského vyučovania, v čase letných prázdnin sa výchovno-vzdelávacia činnosť bude plánovať a realizovať formou voľných hier a hrových činností.

Ako súčasť plánovania, sme si vytvorili ako prílohu témy a podtémy, z ktorých si môžu učiteľky vyberať podľa svojich potrieb a zámerov pre ľubovoľne voliteľný časový úsek. Témy nie sú rozdelené na žiadne časové obdobia, vyberať z nich môžu ľubovoľne, alebo si pridávať ďalšie nové témy, podľa aktuálnej potreby a situácie. Jednotlivé témy je možné podľa potreby učiteliek danej triedy zlúčiť, prípadne akokoľvek zmeniť ich poradie z dôvodu materiálno-technického zabezpečenia plánovaných aktivít v triedach. Dohodli sme sa v procese plánovania využívať adaptácie výkonových štandardov, ktoré boli vytvorené pre všetky vzdelávacie oblasti a zohľadňovať pri nich úroveň rozvoja detí. Je na vzájomnej dohode učiteliek v triede, ako budú s jednotlivými úrovňami pracovať. Výkonové štandardy je možné deliť, ale tiež spájať. Niektoré výkonové štandardy sa priebežne dosahujú v prirodzených každodenných socializačných situáciách v priebehu dlhšieho časového obdobia, preto k nim nebudeme plánovať. Podľa potreby si ich však učiteľka môže napláňovať a realizovať ako konkrétne ciele vzdelávacie aktivity. Výber a uplatňovanie metód, stratégií, foriem a prostriedkov pre svoju plánovanú výchovno-vzdelávaciu činnosť je voľbou každej učiteľky.

5 Spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní

Podmienky ukončenia predprimárneho vzdelávania:

- Predprimárne vzdelanie získa dieťa absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v materskej škole.
- Predprimárne vzdelávanie ukončuje dieťa spravidla v školskom roku, v ktorom do 31. augusta dosiahne šiesty rok veku a dosiahne školskú spôsobilosť.
- Predškolské vzdelávanie môže dieťa ukončiť aj vtedy, ak nedovršilo šiesty rok veku, ale podľa vyjadrenia príslušného zariadenia výchovného poradenstva a prevencie a všeobecného lekára pre deti a dorast môže plniť povinnú školskú dochádzku (predčasné zaškolenie dieťaťa na žiadosť rodičov).
- Dokladom o získanom stupni vzdelania je **osvedčenie o absolvovaní predprimárneho vzdelávania**, ktoré vydáva materská škola.

Vydávanie dokladu o získanom vzdelaní:

Osvedčenie o absolvovaní predprimárneho vzdelávania vydáva materská škola na základe žiadosti zákonného zástupcu alebo zástupcu zariadenia po splnení vyššie uvedených podmienok 30. 6. príslušného roka (ak uvedený dátum padne na víkend, tak v najbližší deň pre pred víkendom).

Osvedčenia, o ktoré rodičia požiadajú sa odovzdávajú deťom na tradičnej rozlúčkovej slávnosti s MŠ. Rozlúčke predchádza spoločná ďakovná detská sv. omša za účasti všetkých detí škôlky a ich rodičov. Po jej skončení nasleduje rozlúčka s odovzdávaním Osvedčení.

6 Materiálno-technické a priestorové podmienky

Priestorové podmienky

CMŠ sv. Alžbety je trojtriedna. Triedy sa nachádzajú na Ustianskej ul. č. 11. Je umiestnená v budove, ktorá je majetkom Kongregácie Milosrdných sestier Svätého kríža a je to účelové zariadenie. Delí sa na dve časti A a B. Prízemie MŠ tvorí vstupná chodba, šatňa, jedáleň a kuchyňa s príslušnými priestormi. Na poschodí sú umiestnené 2 triedy v časti A a 3. trieda v časti B. Prvá a tretia trieda, má stabilnú spálňu. U detí 2. triedy /predškoláci/ sa realizuje popoludňajší odpočinok s minimálnym trvaním 30 minút s ležaním na matracoch a vankúšikoch pri optimálnej teplote 23 °C. Prvá a druhá trieda má príslušné sociálne zariadenie, tretia trieda sa strieda s 1. triedou. WC a umýváreň sú prístupné z dennej miestnosti detí. Režim dňa je prispôbený podmienkam školy v jednotlivých triedach tak, aby mohli byť plnené úlohy a rešpektované požiadavky psychohygieny.

Materiálno-technické a priestorové zabezpečenie predprimárneho vzdelávania

Prostredie našej MŠ je usporiadané tak, aby utvárali celkovú pohodu dieťaťa. Je zamerané na uspokojenie psychických, citových a telesných potrieb dieťaťa. Nábytok, ktorý je umiestnený v triedach je drevený v prírodnej farbe a spĺňa kritéria pre zariadenie materských škôl. Prostredie tried je zariadené esteticky, útulne, príjemne a harmonicky. O poriadok hračiek a estetickú úpravu tried sa starajú deti spoločne s učiteľkou, čím svojmu prostrediu vtláčajú osobitý pôvab.

Okrem esteticnosti prostredia kladieme dôraz aj na jeho podnetnosť. Učiteľky sa snažia navodzovať v triede priaznivú atmosféru a cieľavedome vytvárať podnetné prostredie pre spontánne i zámerné učenie sa detí. Keďže prostredie úzko súvisí s dosahovaním cieľov výchovno-vzdelávacej činnosti a obsahom výchovy a vzdelávania, učiteľky deti inšpirujú a pozývajú k aktívnej pomoci pri tvorbe a zmene ich prostredia. Takto sa v ňom dynamicky odrážajú každodenné pokroky, zmeny a novinky realizovaných aktivít.

Materiálne prostredie

Hračky, ktoré patria k štandardnému a nezastupiteľnému vybaveniu škôlky sú v triedach voľne uložené a deťom ľahko prístupné. Ich výberu a kvalite venujeme zvýšenú pozornosť. V triedach sú hračky rozdelené podľa primeranosti veku.

Materiál na grafomotorické, výtvarné a pracovné činnosti, ako aj ďalšie pomôcky pre deti sú uložené viditeľne. Deti ich môžu používať voľne, alebo podľa pokynov učiteľiek. Ich práca s nimi poskytuje deťom zážitky, dáva voľný priestor iniciatíve a podporuje ich tvorivosť.

Súčasťou každej triedy je didaktická audio technika a detská knižnica, v ktorej sa nachádzajú encyklopédie, detská literatúra, knihy na tvorenie a časopisy. Odborná literatúra je k dispozícii pedagogickým zamestnancom v osobitnej knižnici pre učiteľov, kde sú zároveň uložené aj učebné pomôcky, hudobné nástroje, telovýchovné náradie a náčinie. Didaktická audiovizuálna technika a výpočtová technika je vybavením triedy predškôľakov. Podľa potreby sa deti v triedach pre použitie techniky striedajú.

Areál materskej školy tvorí záhrada, v ktorej je nainštalované stabilné zariadenie: preliezačky, hojdačka, šmýkačka a pieskovisko. Záhrada pre deti je vkusne upravená a rastlinami oddelená na jednotlivé zóny (futbalové ihrisko, oddychová zóna, komunikačná). Súčasťou záhrady je úžitková a bylinková záhradka pre všetky triedy a Prírodovedný domček, v ktorom sa realizujú prírodovedné a environmentálne aktivity. Ohradu záhrady z bezpečnostných a hygienických dôvodov tvorí oplotenie.

7 Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia detí

Hodnotenie detí realizujeme prostredníctvom Pedagogickej diagnostiky. Cieľom je posúdenie aktuálnej situácie rozvoja osobnosti dieťaťa v jednotlivých oblastiach, ktoré sa snažíme rozvíjať.

Pri hodnotení uplatňujeme:

- individuálny prístup - sledujeme individuálny pokrok dieťaťa, podporujeme ďalšie aktívne učenie sa dieťaťa
- hodnotenie je otvorené – priebežné hodnotenie – prebieha každý deň
- podporujeme úspechy a pokroky dieťaťa, ktoré zaznamenávame a s dieťaťom sa o nich rozprávame
- berieme do úvahy osobnosť dieťaťa, jeho povahové črty
- vedíme dieťa, aby vedelo slovne vyjadriť hodnotenie a sebahodnotenie – aktívne sa podieľať na hodnotení
- objektívne hodnotenie – hodnotia obidve učiteľky spoločne aj individuálne, o svojich hodnoteniach navzájom komunikujú

Spôsoby hodnotenia:

- slovného hodnotenie
- pedagogické pozorovanie
- rozhovor
- analýza produktov, činností a procesov
- „zrkadlo“ (autoportrét) – diagnostika grafomotoriky a osobnosti dieťaťa
- portfólio dieťaťa - dokumentovanie produktov jeho výtvarnej činnosti, grafomotorickej, pracovných listov

Oblasťami hodnotenia sú oblasti rozvoja osobnosti dieťaťa a diagnostické portfólio dieťaťa. Učiteľky v jednotlivých triedach vedú **diagnostické portfólio dieťaťa**, ktoré slúži ako dokument poskytujúci pohľad o rozvoji osobnosti dieťaťa v jednotlivých oblastiach a podklad na diagnostiku dieťaťa. U detí rok pred plnením povinnej školskej dochádzky so súhlasom zákonných zástupcov realizujeme hodnotenie formou Orientačných testov školskej spôsobilosti externým posudzovateľom (psychológ CPPPaP). Za účelom posúdenia školskej spôsobilosti má zákonný zástupca tiež možnosť navštíviť s dieťaťom CPPPaP.

8 Vnútorý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy

Problematika vnútorného systému kontroly a hodnotenia zamestnancov školy je podrobne rozpracovaná v ročnom pláne vnútornej kontroly školy. Pravidelnou kontrolou a hodnotením zisťujeme dynamiku vývoja našej materskej školy, ako a v čom sa mení v čom sú jej klady a v čom nedostatky. Pri PZ sa hodnotí sa výchovno-vzdelávacia činnosť, ktorá zahŕňa učenie učiteľkou a učenie sa detí formu hospitácie. Konkrétne ciele hodnotenia sú rozpracované v ročnom pláne. Kontrolnú činnosť v materskej škole vykonáva riaditeľka školy, prípadne poverený zamestnanec, uskutočňuje podľa plánu, náhodne aj podľa aktuálnej potreby. Sumárne hodnotenie zamestnancov je 1x ročne podľa cieľov a úloh vytýčených v pláne práce školy.

Hodnotenie PZ je formou hodnotiacich hárkov s bodovým ohodnotením. Učiteľky majú možnosť sa vyjadriť a konzultovať. Písomný hodnotiaci záznam pedagogický zamestnanec podpisuje. Súčasťou hodnotenia je aj hodnotenie podmienok výchovy a vzdelávania, klíma a kultúra MŠ, spolupráca MŠ s rodinou a inými inštitúciami a úsilie PZ o odborný rast formou vzdelávania sa a samoštúdia.

Plán Kontinuálneho vzdelávania pedagogických zamestnancov tvorí samostatný dokument. Personálne zabezpečenie a podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní sú rozpracované v ďalších dokumentoch v Školskom a Organizačnom poriadku.

ROZŠÍRENÁ VLASTNÁ ČASŤ - ENVIROMENTÁLNE ZAMERANIE (Človek a príroda)

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky
Pozerá sa na prírodu ako na knihu, z ktorej môže spoznávať Boha Stvoriteľa	Učiteľka vedie deti k citlivosti na vnímanie rozmanitosti a krás v prírode stvorenej Bohom. Podnecuje ich k stálemu objavovaniu drobností v prírode, kde všetko má svoj presný poriadok.	Ako vníma rozmanitosť prírody? Vie v nej objaviť krásu? Ako ju pomenováva?
Stará sa o prírodu ako o spoločný domov pre všetkých	Učiteľka rôznymi aktivitami vedie deti k poznaniu, že príroda je prostredím nielen pre život človeka, ale aj rastlín a živočíchov. Vedie ich k potrebe chrániť ju pre spoločné dobro všetkých.	Ako vyjadruje svoju starosť o prírodu? Ako ju prejavuje?
Spolupracuje na starostlivosti o stvorenie prostredníctvom svojich talentov, skúsenosti, schopností a vlastnou iniciatívou	Primeraným spôsobom zapája deti do spolupráce pri starostlivosti o záhradu: hrabanie lístia, zametanie, trhanie buriny, triedenie kamienkov a kôry.	Ako rozlišuje šetrenie a plytvanie? Aké spôsoby šetrenia nachádza?
Pozoruje rozdiel (kontrast) medzi rýchlosťou ľudskej činnosti a prirodzenou pomalosťou biologických procesov	Učiteľka aktivitami s rastlinami (sadenie, polievanie, starostlivosť o rastliny...) vedie deti k pozorovaniu prírodného zákona vývinu rastlín, ktoré potrebujú svoj čas... a rýchlosťou ľudskej činnosti... (práca s detskými prekonceptmi – pokus zalievať semienko 3x do dňa, aby skôr vyrástlo a polievanie semienka pravidelne každý deň – vnímanie rozdielu vo vývine...)	Ako sa zaujíma o prepojenie sveta prírody a života človeka v rôznych aktivitách? Ako reaguje na prácu v záhradke? Ako využíva možnosti venovať sa prírodovedným aktivitám?
Chápe zákonitosti prepojenia života človeka a prírody a ich vzájomné ovplyvňovanie	Učiteľka vedie deti k priamemu pozorovaniu prírody – vysoké komíny z fabrík, prehustená doprava... spôsobujú znečistenú atmosféru,	Ako sa správa k odpadkom, ktoré sám produkuje? Vie ich ďalej využiť?

	z ktorej vznikajú ochorenia napr. v dôsledku vdychovania zvýšeného množstva dymu; nepremyslené zásahy do prírody (napr. postreky) ničia prirodzený ekosystém.	
• Pozná zdroj kyslíka pre dýchanie	Učiteľka v prírodnom prostredí vytvára aktivity pre deti na skúmanie stromov – ich odlišností, prečo na jeseň opadávajú listy, aký jav to spôsobuje? čo znamenajú listy pre prírodu, že stromy a rastliny sú na našej planéte zdrojom pre výrobu kyslíka.	Ako sa správa v spontánných činnostiach vonku k prírode?
• Navrhne konkrétne spôsoby riešenia krízy, ktoré prináša zhoršovanie životného prostredia	Venuje sa deťom v oblasti spoznávania rôznych druhov materiálov – prírodných a umelých, materiálom, ktoré sa v prírode prirodzeným rozkladom ničia a tým, ktoré prírodnému prostrediu škodia.	Aké otázky kladie pri rozlišovaní a triedení odpadových materiálov? Ako je vnímavé na znečistené prostredie vo svojom blízkom okolí? (školský dvor, záhrada...)
• Jednoducho opíše fungovanie prirodzených ekosystémov	Súčasťou vychádzky do prírody je čistenie prostredia od odpadkov a získavanie vzťahu k ochrane prírody - deti konkrétnym spôsobom poznávajú vplyv odpadkov na prírodné prostredie. Vede deti k vnímavosti na vplyvy nadmernej produkcie odpadkov, z ktorých mnohé nepodliehajú biologickému rozkladu (igelitové vrecká, tašky, jednorazové plastové fľaše...) Šetrením, recykláciou a novým využitím starých vecí ich vedie k odmietaniu „kultúry vyhadzovania“, ktorá škodí celej planéte (zber starého papiera, zber elektroodpadu, zber batérií, zber nepotrebných vecí...) Pracou s encyklopédiami a náučnými prírodovednými dokumentmi o zvieratách a prírode učiteľka vedie deti k poznávaniu ekosystému: rastliny vytvárajú živiny, ktorými sa	Ako sa zaujíma o prepojenie sveta živočíchov a prírody?

• Váži si vodu ako nevyhnutný zdroj pre život	živia bylinožravce; tie sú potravou pre mäsožravce; rastliny i živočíchy poskytujú dôležité množstvo organického odpadu, ktorý tvorí živnú pôdu novým generáciám živých organizmov Učiteľka vedie deti k citlivosti na tematiku vody a k návykom šetrenia. Aj keď jej máme dostatok, treba si ju vážiť a zbytočne neplytvať. Pri umývaní rúk sa deti učia vodu zastaviť, umyť ruky s mydlom a opláchnuť. Vede s deťmi diskusiu o tom, že nie v každej krajine si deti môžu набраť z kohútika pitnú vodu a napiť sa.	Ako zaobchádza s vodou?
--	---	--------------------------------

ROZŠÍRENÁ VLASTNÁ ČASŤ - VÝCHOVA K HODNOTÁM „UČÍM SA MILOVAŤ“ (Človek a spoločnosť)

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky
prekonáva ťažkosti (ťažké situácie) nepoddáva sa im, využíva ich pre svoje dobro	Učiteľka v rôznych výchovných situáciách vedie deti k prekonávaniu ťažkostí... Vedieť vydržať, ovládať sa, niečoho sa zrieknuť, . ako prechod od egocentrizmu k prosociálnosti. V konkrétnych situáciách im poukazuje na silu spoločenstva – kamarátstva.	Ako reaguje v nepríjemných situáciách? (...keď mu niečo nie je dovolené, keď sa mu nechce, keď má inú predstavu...)
Milujem ako prvý – všímam si, že niekto potrebuje jeho pomoc, predbieha iných v pozornosti a pomoci (v láske).	Vychováva k schopnosti čakať, neaplikovať digitálnu rýchlosť na každú oblasť života... odložiť, neznamenať poprieť túžbu, ale oddialiť jej uspokojenie. Žiada od dieťaťa len tie veci, ktoré pre neho nepredstavujú neprimeranú obeť, navrhuje malé kroky, ktoré sa dajú pochopiť, prijať a oceniť, a ktoré znamenajú primeranú ťažkosť.	
Uvedomuje si radosť z dávania a prijímania, zo vzájomného obdarovania sa.	Učiteľka výchovu k vzájomnosti realizuje predovšetkým osobným príkladom: napr. pomáha pri upratovaní hračiek, vytvára také aktivity, ktoré sú zamerané na spoluprácu a vzájomnú pomoc, využíva skupinové projekty a podobne.	Ako vedie dialóg s dospelým? Ako vyjadruje
Vie začínať s konkrétnym skutkom lásky ako prvý.	Konkrétnym príkladom správania sa učiteľka vedie deti k tomu, aby zažili radosť z toho, že si vzájomne pomohli, obdarovali sa alebo prijali lásku od niekoho iného, aj keď ju nečakali. Morálnu formáciu uskutočňuje prostredníctvom	

• Počúvam druhého – pýta sa, zaujíma sa o kamaráta, ako sa má, či je veselý alebo smutný, vypočuje jeho starosť, problémy, názory, súciti, je empatický, počúva iného keď rozpráva • Vytvára nové vzťahy cez komunikáciu. • Milujeme sa navzájom – chápe vzájomnú pomoc a spoluprácu, pomoc jeden druhému, to, že sa vzájomne potrebujeme.... • Odpúšťam druhému – odpúšťa iným... (krivdu, spôsobenú nepríjemnosť...) neublíži, dokáže prosiť o odpustenie, prijíma druhého (rieši konflikty v pokoji a láske) • Rozlišuje dobré a zlé skutky prostredníctvom modelových a životných situácií. • Milujem druhého – myslí na druhého, delí sa s ním, všimne si ho, spolupracuje s ním pri hre (komunikuje prijateľným spôsobom, správa sa ohľaduplne) • Milujem všetkých - nikoho nevyklučuje, prijíma odlišnosti ľudí, prejavuje úctu	aktívnych metód a výchovného dialógu, aby dieťa dokázalo samo od seba odhaliť dôležitosť určitých hodnôt. Učiteľka vedie a vychováva ku komunikácii v spoločenstve. Aby sme spoznali druhého, musíme sa stretávať, spoznávať sa, rozprávať sa, byť spolu. Učiteľka vytvára také aktivity, ktoré podporujú a rozvíjajú komunikačné schopnosti, aktívne počúvanie, komunikovanie pozitívnych i negatívnych pocitov, vyjadrenie svojho názoru, hodnotenie svojich slov, činností počas dňa ako aj v rannom kruhu, či chvíľke pred odpočinkom. Učiteľka s deťmi realizuje hodnotenie dňa pred odpočinkom, v dialógu s nimi ich vedie k uvedomovaniu si ich dobrých vlastností a hodnôt a usmerňuje negatívne prejavy. Vyberá vhodné rozprávky a príbehy s vyvodením poučenia na záver. Pobáda aby poučenia hľadali samé deti, aby pomenovali čo je správne a čo nie....) Učiteľka formuje deti aj po morálnej stránke. Využíva bežné situácie dňa na to, aby sa s deťmi rozprávala o tom čo je dobré a čo zlé, čo je správne a čo ubližuje. „ Sám by som to nedokázal, spolu to dokážeme.“ „ Odpustenie prináša radosť“ „Nie iba ja, ale aj ty.“	hodnotenie? Akým spôsobom komunikuje s dospelými? Akým spôsobom komunikuje s kamarátmi? Počúva v diskusii iných, alebo radšej komunikuje? Aký postoj zaujíma k negatívnym situáciám počas dňa? Akú rolu na seba preberá pri hrách v skupine? Ako sa správa k novým deťom v triede? Ako sa správa k nesympatickým osobám v triede?
---	--	---

osobám, zvieratám, rastlinám, celej prírode.

Prostredníctvom rôznych charitatívnych a rozvojových projektov učiteľka umožňuje deťom vnímať multikultúrny rozmer (napr. modlia sa za ľudí na Ukrajine, pomáhajú deťom v Angole, v Sýrii...)

„Ja som „dostal“, ale zároveň chcem aj „dať“.

Vzdelávacia oblasť: **Človek a viera**

Vzdelávacie štandardy vzdelávacej oblasti Človek a viera sa členia na tieto podoblasti:

Človek a viera	Liturgický rok	1. Advent a Vianoce
		2. Pôst a Veľká noc
		3. Tehlička - Pôstna aktivita
		4. Obdobie cez rok
	Cirkev	5. Kresťanská identita
		6. Modlitba
		7. Rodina – manželstvo, eucharistia, krst
		8. Cirkev
	Vzory	9. P. Mária
		10. Anjeli a Svätí

Hlavným cieľom vzdelávacej oblasti *Človek a viera* je výchova dieťaťa k viere postavená na pozornom sledovaní vývoja náboženskej vnímavosti dieťaťa a jeho duchovných potrieb. Základom kresťanskej výchovy v tomto období je rozvoj dieťaťa, ktoré spoznáva Boha, ktorý je Láska. Tento pocit bezpečia vytvára základ, na ktorom stoja ďalšie potreby, ako je potreba prijatia a spolupatričnosti, ktoré majú v tomto období života dieťaťa vplyv na jeho duchovný rozvoj. Koncepcia predkladania jednotlivých tém je postavená na umení učiteľky citlivo predkladať deťom jednotlivé pravdy viery podľa toho, ako sú schopné vnímať a prijímať. Hlavným princípom je duchovné dobro detí a schopnosť prijímať. Prvé roky života je dieťa spojené s najbližšími ľuďmi, ktorí zaručujú jeho správny rast v ovzduší lásky, prijatia a odovzdávania prvých základov viery. V tomto pokračujeme a nadväzujeme prirodzeným životom viery v materskej škole prostredníctvom prežívania liturgického roka a jednotlivých sviatkov ako idú za sebou.

Ďalšou potrebou dieťaťa je aktivita, prostredníctvom ktorej poznáva seba i svet. Učiteľka volí také podnety a aktivity, aby deti prostredníctvom nich mohli zakúšať radosť, potešenie i uspokojenie lásky a prijatia tzv. „pozitívnu spiritualitu“. Tá vychádza zo skutočnosti, že dieťa nepotrebuje vystúpiť z temnoty, aby našlo svetlo, ale pomôcť mu objaviť svetlo, ktoré nosí v sebe, a ktoré ho privedie k stretnutiu s Bohom. To môže zakusovať prostredníctvom hry, dramatizácie, motorickej činnosti, ale aj možnosťou zastaviť sa nad biblickým textom a pomocou rôznych pomôcok (obrazov, domčekov, figuriek) objavovať význam príbehov, právd i liturgických slávení. To všetko umožní deťom stretnúť sa s Bohom, viesť s ním dialóg v modlitbe a odpovedať vierou.

Kresťanská výchova má v dieťati prebúdať a rozvíjať vieru, aby sa stala základom jeho života a činnosti a zároveň má podporovať jeho spoločenský rozmer života. Zohľadňuje rozmanitosť spoločnosti, do ktorej dieťa patrí a bude patriť v budúcnosti. Ide o to, aby vedelo spolupracovať a vytvárať silné medziľudské vzťahy, a aby sa tak mohlo pripraviť na prijatie úloh v prirodzenom spoločenstve (rodina, národ) a v kresťanskom spoločenstve (cirkev).

Táto vzdelávacia oblasť sa člení do nasledujúcich podoblastí: *Liturgický rok*, *Cirkev* a *Vzory*. Podoblasť *Liturgický rok* zahŕňa v sebe všetky obdobia, ktoré prežívame počas celého roka počnúc *Adventom*, *Vianocami*, *Pôstom*, *Veľkou nocou* a *Obdobím cez rok*. Podoblasť *Cirkev* zoznamuje deti so základmi kresťanského

života viery. Čo je identitou kresťana, *modlitby, sviatosti, osobnosti* a ich poslanie v Cirkvi. Posledná podoblasť *Vzory* oboznamuje deti s príkladmi ľudí, ktorí sa stali *svätými* a ich život je hodný nasledovania.

Vzdelávacia oblasť: Človek a viera

Liturgický rok

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky
Pozná význam kresťanského pomenovania liturgický rok.	Učiteľka oboznamuje deti s výrazom liturgický rok a obdobia. Dáva deťom možnosť prepojiť ich s farbami, ktoré obdobia symbolizujú.	Orientuje sa v jednotlivých obdobiach liturgického roka prostredníctvom farieb?
Orientuje sa v liturgickom roku.	Vytvára s deťmi aktivity na priblíženie liturgického roka – kruh s farbami. Vysvetlí, ktorá farba aké obdobie symbolizuje. Zlatá farba označuje sviatok, fialová čas prípravy na sviatky, zelená – obdobie medzi sviatkami a červená osobu Ducha sv. a mučeníkov.	Vie na základe charakteristických znakov rozoznať, pomenovať jednotlivé liturgické obdobia?

1 Advent a Vianoce

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky
Vlastnými slovami vysvetlí význam slova Advent a Vianoce.	Učiteľka počas liturgického roka oboznamuje deti s jednotlivými obdobiami priebežne ako idú za sebou a čo znamenajú. Advent čas čakania, očakávania príchodu Pána Ježiša, Vianoce sviatok narodenia Pána Ježiša.	Ako reaguje na obdobie čakania? Prejavuje nejaké emócie? Aké?
Identifikuje postavy sv. Rodiny , vymenuje mená Troch kráľov	Učiteľka deťom dáva možnosť pracovať s Bibliou – pozerať si ju, listovať v nej, prezerať si obrázky. Číta im príbehy z jednotlivých statí, ktoré sa viažu k jednotlivým udalostiam a sviatkom.	Uvedomuje si, že podstatou Vianoc je narodenie Pána Ježiša a nie len stromček a darčeky?
Poznáva kresťanské symboly a predmety.	Učiteľka vytvára situácie, v ktorých prirodzene predstavuje kresťanské symboly, ktoré patria do	

• Oboznamuje sa s jednotlivými kresťanskými tradíciami • Aktívne sa zapája do príprav a osláv liturgických sviatkov.	jednotlivých období: <i>Advent</i>: adventný veniec – symbol rodinnej súdržnosti a lásky, štyri sviece, lampáš, roráty <i>Vianoce</i>: Betlehem, jasličky, vianočný stromček, štedrá večera, oblátky Učiteľka predstavuje deťom ďalšie zvyky a kresťanskú tradíciu udržiavanú počas Adventu a Vianoc – adventný kalendár pomôcka v očakávaní Vianoc, predvianočný deviatnik, Betlehemci – koledníci, koledovanie, jasličková pobožnosť, požehnanie príbytkov. Učiteľka vytvára také aktivity a prípravy na jednotlivé liturgické obdobia, aby deti mohli byť čo najaktívnejšie zapojené do jednotlivých príprav a slávenia a tak sa čo najprirodzenejšie oboznamovali s jednotlivými sviatkami a ich významom.	Ako sa dieťa pripravuje a zapája do osláv liturgických slávností a sviatkov?
---	---	---

2 Pôst a Veľká noc

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky
• Vlastnými slovami vysvetlí význam slova Pôst. • Vie, že Veľká noc je sviatok víťazstva Ježiša nad smrťou.	Učiteľka oboznamuje deti s ďalším obdobím pred sviatkom Veľkej noci – pôstne obdobie. Vysvetľuje jeho význam. Pôst je obdobie pokánia, očisťovania srdca a ľútosti nad spáchaným zlom, od ktorého nás oslobodil Ježiš svojou smrťou a zmŕtvychvstaním. Veľká noc je najdôležitejšia udalosť pre kresťanov. Učiteľka deti vychováva k nádeji. Ježišovo vzkriesenie nám dokazuje, že život je silnejší ako	Ako vníma zmysel pojmu pôst a pokánie? Nevysvetľuje si tieto skutočnosti negatívne? Čo si predstavuje pod slovom nádej?

• Vymenuje dni veľkonočného trojdnia (zelený štvrtok, veľký piatok, biela sobota) a ďalšie dni spojené s Veľkou nocou (kvetná nedeľa, veľkonočná nedeľa) • Oboznamuje sa s jednotlivými kresťanskými tradíciami • Poznáva kresťanské symboly a predmety.	smrť a víťazstvo nad zlom je definitívne. To je dôvodom veľkej radosti. Učiteľka zoznamuje deti s udalosťami spásy, ktoré sa pred Veľkou nocou začali slávnostným vstupom Ježiša do Jeruzalema. Predstavuje deťom kresťanské zvyky spojené so slávením: <i>Kvetná nedeľa</i> – sprievod s palmovými ratolesťami, spev Svätý, Svätý a Hosana. Ježiš sa predstavuje ako kráľ. Je to začiatok Veľkého týždňa, kedy si budeme pripomínať najdôležitejšie udalosti našej spásy. <i>Zelený štvrtok</i> – názov odvodený zo starého zákona, kedy sa jedli byliny. Deň Ježišovej poslednej večere s apoštolmi. Ustanovenie Eucharistie a sviatosti kňazstva. Od tejto chvíle je Ježiš navždy prítomný medzi ľuďmi pod spôsobom chleba a vína. <i>Veľký piatok</i> – deň ďakovania za Ježišovu veľkú lásku, že nás vykúpil svojou smrťou. <i>Biela sobota</i> – deň stíšenia a veľkej nádeje. Čítame deťom Ježišove slová o pšeničnom zrnku. Smrť, je počiatok nového života. Učiteľka oboznamuje deti s tradíciou stavania Božieho hrobu, kde Ježiš nezostal – upriamuje na skutočnosť prázdneho hrobu. Učiteľka vytvára situácie, v ktorých prirodzene predstavuje kresťanské symboly, ktoré patria do obdobia pôstu a Veľkej noci. <i>Pôst</i>: popolcový krížik je symbol ochoty obrátiť sa,	Ako rozlišuje rozdiel medzi Veľkonočnými sviatkami a šibačkou? Čo ho zaujalo z prípravných dní na Veľkú noc najviac? Ako mu je vysvetlené, že bolesť a utrpenie nemá posledné slovo, ale život a radosť? Ako reaguje na pôstne témy? Cíti sa bezpečne?
---	--	---

byť dobrý priateľ Boha
 kríž, trňová koruna, krížová cesta
Veľká Noc: baránok, prázdny hrob, paškál, vajíčko

3 Tehlička – pôstna aktivita

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky
Poznáva rozvojovú krajinu a jej ľudí (pre ktorých je projekt určený)	Učiteľka primeraným spôsobom oboznamuje deti s novou krajinou. Poskytuje deťom možnosti spoznávania danej krajiny - jej umiestnenie na mape, kontinente, aké je prostredie a podnebie kde sa krajina nachádza. Prostredníctvom obrázkov a internetu poskytuje dostatok príležitostí spoznávať ľudí danej krajiny a ich kultúru. Vede s deťmi diskusie o nových zisteniach a porovnávajú ich s našou krajinou, ľuďmi a kultúrou.	Vníma rozdiely medzi našou krajinou a inou (rozvojovou) krajinou?
Vníma cieľ, ktorý sa dosiahne konkrétnou pomocou núdznych ľuďom	Učiteľka vedie deti k poznaniu, že aj na diaľku je možné pomáhať iným ľuďom, ktorí to potrebujú. Spôsobov pomoci je veľa. Predstaví deťom konkrétne príklady pomoci, ktoré sa zrealizujú. Učiteľka realizuje výchovu k vzájomnosti. Robí to redovšetkým osobným príkladom: napr. pomáha pri upratovaní hračiek, vytvára také aktivity, ktoré sú zamerané na spoluprácu a vzájomnú pomoc, využíva skupinové projekty a podobne.	Ako reaguje na konkrétnu pomoc, ktorú môže uskutočniť prostredníctvom vlastnej snahy? Akú podobu má jeho pomoc a „dávanie“? S čím má ťažkosti?
Oboznámi sa a spozná cudzie jazyky.	Učiteľka vovádza deti do spoznávania cudzích jazykov spoznávaním nových kultúr cez edukačné aktivity a projekty, cez poznávanie práce misionárov a pod., tiež prostredníctvom básničiek,	Uvedomuje si, že okrem slovenského jazyka sú aj iné cudzie jazyky? Vie rozoznať cudzí jazyk od svojho rodného

	pesničiek.	jazyka?
• Oboznámi sa a spozná nové komunikačné technológie.	Učiteľka vovádza detí do spoznávania nových komunikačných technológií prostredníctvom výučbových, vzdelávacích programov dostupných v škole, vzdelávacích dokumentov na internete a podobne.	Čo ho zaujíma z oblasti komunikačných technológií? Ako využíva informácie získané cez počítačové programy a cez internet?
• Prekonáva ťažkosti vyplývajúce: - z postoja podeliť sa, zrieknuť sa, tešiť sa z úspechu iného - z postoja nanovo začínať, nenechať sa odradiť nezdarom	Učiteľka vychováva detí k zvládaniu a prekonávaniu ťažkostí. Povzbudzuje deti a pomáha im prekonávať obmedzenie, strach a uzavretie sa do seba, napomáha im k prijatiu svojich limitov, otvorenosti voči iným: „spolu to zvládneme“ a zažitiu radostnej skutočnosti „dokázal som to“. Takto dieťa napreduje aj v raste zdravého sebavedomia. Učiteľka ako prvá je nápomocná deťom pri prekonávaní ťažkosti a učí ich, že ťažkosti sú na to, aby sme rástli v odvahe, odovzdanosti, v priateľstve s inými a v láske k Bohu a k iným. Deti neustále povzbudzuje, motivuje, aby sa nebáli nanovo začínať. Do tejto oblasti patrí tiež vedieť sa zrieknuť milej veci alebo ďalšie veci, ktoré dieťaťu padne zaťažko ako napríklad ospravedlniť sa, podeliť sa a pod.	Ako sa dieťa správa pri ťažkostiach, problémoch?

4 Obdobie cez rok

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky
• Zoznamuje sa s niektorými príbehmi zo Starého a Nového zákona.	Učiteľka deťom číta vybrané príbehy z Biblie. Učí ich vnímať, že v príbehoch z Biblie sa k nám prihovára Boh. Učí nás ako máme žiť, aby sme boli šťastní a vedeli šťastie rozdávať ďalej.	Čo ho zaujalo z biblických príbehov? Prejavuje o ne záujem? Aké má predstavy o Bohu?

	Otázkami vyplývajúcimi z prečítaného textu učiteľka sleduje mieru správneho pochopenia príbehu a jeho posolstva. Vedie deti k tomu, aby samé našli dané posolstvo, alebo hodnotu, ktorá z príbehu vyplýva. Potrebné dovysvetľuje vlastnými slovami.	Kladie otázky k prečítaným príbehom?
Vie primerane vysvetliť, že Biblia je kniha o Bohu a jeho posolstve.	Učiteľka zoznamuje deti s pôvodom Biblie, že je to kniha písaná ľuďmi, ktorí sa nechali inšpirovať Duchom Svätým. Posolstvom knihy Biblie je dozvedieť sa o Bohu a jeho pôsobení medzi ľuďmi. Primeraným spôsobom vysvetlí ako sa nám po celé stáročia zachovala, a že Slovo Biblie je stále živé.	Aké má predstavy o Biblii? Ako často má možnosť pozerať si Bibliu? Ako dokáže porozprávať biblický príbeh podľa obrázkov?
Spoznáva Boha – Otca, Ježiša - Syna a Ducha Svätého cez biblické príbehy.	Učiteľka vyberá jednotlivé state zo sv. písma cielene podľa toho, ktorú Božskú Osobu chce deťom priblížiť. Napr.,: Boh Otec – stvorenie sveta, starostlivosť o ľudí pri putovaní z Egypta – prechod cez Červené more, podobenstvo o Márnotratnom synovi	Do akej miery vníma príbehy z Biblie? Vníma prepojenie príbehu so živou osobou Boha?
Pozná Ježiša ako milosrdného brata a priateľa, ktorý má moc nad všetkým.	Syn Ježiš – príbeh narodenia, príbehy verejného účinkovania Ježiša - zázraky, Veľkonočné udalosti	
Pozná Ducha Svätého ako toho, kto zjednocuje a radí.	Duch Sv. – príbeh Turíc, zoslanie Ducha Sv., príbehy sv. Pavla a Petra zo Skutkov apoštolov	Ako reaguje na príbehy a podobenstvá?
Reprodukuje (stručne) obsah niektorých Ježišových podobenstiev a príbehov z Biblie.	Učiteľka umožňuje deťom poznať Ježišove podobenstvá a zázraky z jeho života, ktoré vedú	Akú podobu majú jeho výtvarné vyjadrenia? Čo z Ježišovho života znázorňuje, vyjadruje

	deti k poznaniu Ježišovej lásky a moci. Vytvára dostatok príležitostí, aby mohli deti tieto podobenstvá reprodukovat' slovne, dramaticky, alebo výtvarne. Zapája deti do rôznych výtvarných súťaží s Biblickými témami.	najčastejšie?
--	---	---------------

5 Kresťanská identita

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky
Poznáva svoju kresťanskú identitu.	Učiteľka oboznamuje deti s kresťanskou identitou prostredníctvom úkonov - prežehnanie sa, postoj pri modlitbe, kresťanský pozdrav.	Ako vyjadruje svojim správaním kresťanskú identitu?
Správne používa základné kresťanské úkony.	Učiteľka je prvým vzorom pre oboznamovanie sa s kresťanskými úkonmi v rovine osobného príkladu. Je vzorom aj v postojoch – kľáčanie, sedenie, státie pri rozhovore /modlitbe s Bohom.	Ako si osvojilo jednotlivé kresťanské úkony? Kedy a pri akých aktivitách používa kresťanské úkony?
Oboznamuje sa s výrazmi spojenými s modlitbou: státie, sedenie, pokľaknutie, kľáčanie, zložené ruky	Učiteľka vysvetľuje deťom s významom týchto postojov: <i>Státie</i> - je symbolom pripravenosti, bdlosti. Kto stojí, nespí, ale je pripravený (vydať sa na cestu, urobiť nejakú úlohu....) Vyjadrujeme ním aj úctu voči tomu, s kým hovoríme. <i>Sedenie</i> - keď sedíme (v kostole, pri modlitbe) znamená to, že sa nikam neponáhľame, ale máme	Ako sa správa pri aktivitách spojených s modlitbou?

• Pozná a v praxi používa kresťanský pozdrav a odpoveď.	čas pre Ježiša a chceme ho v pokoji počúvať. <i>Pokľaknutie, klaňanie</i> - vyjadrujeme nimi úctu a pokoru. Je prejavom klaňania sa Pánu Bohu. Boh je väčší ako my, je našim Kráľom. <i>Zložené ruky</i> - znamenajú ochotu slúžiť. Nedávame si ich za chrbát, ani nám nevisia voľne popri tele. Ak držíme zložené ruky na srdci, dávame tým najavo, že sa modlíme nielen ústami, ale aj srdcom. Dlane sú zložené k sebe, prsty smerujú hore. Takto zložené ruky vyjadrujú, že modlitba má stúpať hore k Bohu. Učiteľka vedie deti k používaniu kresťanského pozdravu. Sama je im v tom príkladom. Vysvetlí deťom, čo pozdrav znamená a prečo ho kresťania používajú, na akých miestach ho používajú a koho ním pozdravujú.	
--	--	--

6 Modlitba

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky
• Modlí sa svojimi slovami • V modlitbe vysloví prosbu, vďaku, chválu.. • Modlí sa základné modlitby	Učiteľka uvádza deti do osobnej modlitby. Najprv sama vyslovuje prosby, vďaky a chvály za seba i za iných ľudí. Postupne pozýva deti, aby aj oni vyslovovali v modlitbe Bohu svoje prosby, vďaky a chvály. (ďakovať za dary, ktoré nám Boh dáva: zdravie, dar prírody, kamarátov, za rodičov, prosiť za seba, za iných, ktorí to potrebujú, chvály za stvorenie, prírodu, zvieratá, slnko). Modlí sa s deťmi pri rôznych príležitostiach základné modlitby: Otče náš, Zdravas Mária,	Ako vyjadruje svoju modlitbu? Aký obsah má jeho modlitba? Zapája sa do spoločných alebo osobných modlitieb? Vie počúvať modlitby iných detí?

	Sláva.	
Začína modlitbu prežehnaním sa a oslovením osoby, ku ktorej sa modlí.	V modlitbe je učiteľka vzorom. Začína prežehnaním. Oboznamuje deti s modlitbou, ktorá je rozhovorom s Bohom, s P. Ježišom, s P. Máriou, anjelmi a svätými.	Aké modlitby pozná?
Ukončí modlitbu vyjadrením súhlasu AMEN.	Vysvetlí deťom význam modlitby Amen - <i>tak je</i> , ktorá je súhlasom a zároveň je znakom ukončenia danej modlitby, aby sa mohlo v modlitbe pokračovať ďalej, alebo sa ukončí prežehnaním.	Ako sa prežehnáva?
Modlitbu vníma ako prirodzený rozhovor s Bohom. Počas dňa sa s Ním rozpráva.	Učiteľka v priebehu dňa – stolovanie, odpočinok, spoločné stretnutie, upriamuje pozornosť detí na rôzne úmysly, za ktoré sa môžu modliť (napr.: za chorých, hladujúcich, cestujúcich, študujúcich, zomierajúcich, a pod.) Vytvára priestor a čas na spoločnú modlitbu.	Uvedomuje si, že modlitbou sa rozráva s Bohom?
Stíši sa a počúva Boha pri modlitbe.	Učiteľka využíva situácie, prípadne ich navodzuje, ktoré by deťom pomohli stíšiť sa. V osobnom i vonkajšom tichu sa učia načúvať Bohu.	
V modlitbe vysloví ľútosť nad nevhodným správaním, konaním.	Učiteľka vysvetlí deťom, že počas dňa nie vždy sa nám všetko podarí a niekedy nesprávne reagujeme. Tieto situácie vo vzájomných vzťahoch potrebujeme napraviť tým, že prosíme o prepáčenie. To isté je potrebné urobiť voči Bohu. Učiteľka je prvým vzorom aj v modlitbe ľútosti. Uvádza ich do tejto modlitby tým, že prednesie v modlitbe slová ľútosti, ak si to situácia vyžaduje. Potom pozve deti, aby sa aj oni zapojili do modlitby.	Chápe význam stíšenia sa v modlitbe? Aký postoj zaujíma pri nevhodnom správaní a konaní? Vie vysloviť slová ľútosti?

• Chápe vnútorný hlas na rozlíšenie dobrých skutkov od zlých • Prevezme zodpovednosť za vykonané skutky. • Oboznámi sa, s ľudovými pobožnosťami, poznáva ich zmysel. • Aktívne sa zapája do náboženských pobožností v rodine, škole a vo farnosti.	Učiteľka vedie deti k formovaniu svedomia podľa hodnôt lásky a citlivosti na vnútorný hlas svedomia. Vysvetlí deťom, že počas dňa pred odpočinkom v škôlke, alebo doma večer je potrebné vnútorné stíšenie sa, aby počuli hlas svedomia. Vtedy je dobré zhodnotiť prežitý deň v škôlke, slovne komunikovať svoje pocity a činy vyplývajúce zo vzájomných vzťahov, ktoré prežili so svojimi rovesníkmi. Vedie deti k tomu, aby deti prijímali zodpovednosť (primeranú ich úrovni) za svoje skutky. Za všetko dobré ich učí ďakovať, pri zlom motivuje dieťa, aby napravilo pokazené, poprosilo o odpustenie, vymyslelo spôsob, ako napraviť, zjemní bolesť, ktorú spôsobilo. Učiteľka využíva sviatky a obdobia liturgického roka, aby deti uvádzala do ľudovej pobožnosti. Tieto pobožnosti nám pomáhajú prežívať rôzne udalosti a sviatky. Pozornosť detí upriami najmä na nasledujúce pobožnosti: - ruženec - krížová cesta - litánie - deviatnik - požehnanie (vencov, príbytkov, detí...) - koledovanie - jasičková pobožnosť. Učiteľka vytvára priestor pre také aktivity, cez ktoré sa deti prirodzene oboznámia s ľudovými pobožnosťami a aktívne sa do nich zapoja.	Ako reaguje pri hodnotení dňa? Zapája sa do hodnotenia? Uvedomuje si veci, za ktoré je dobré poďakovať? Vie sa ospravedlniť? Ako vníma pobožnosti? Ako sa správa? Dokáže vydržať? Vníma potrebu a dôležitosť takejto modlitby? Ako sa zapája?
---	---	---

7 Rodina – manželstvo, sviatosti – eucharistia, krst

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky
Vníma, že Boh je výnimočným spôsobom prítomný vo sv. omši.	Učiteľka vysvetlí deťom, že sv. omša je ďakovná modlitba, a že sa v nej mimoriadnym spôsobom stretávame s Bohom. Ježiš je tu výnimočným spôsobom prítomný pod spôsobom chleba a vína.	Ako vníma sv. omšu?
Vie, že miestom konania svätej omše je kostol.	Rozhovorom o sv. omši učiteľka deťom ozrejní funkciu kostola. Keďže sv. omša je mimoriadna udalosť, potrebuje aj mimoriadne miesto, kde sa bude konať. Preto kostol je miesto, ktoré je na to určené. Aby sa kostol stal príjemným miestom, kde sa deti budú cítiť ako doma, potrebujú toto miesto spoznať.	Ako sa správa v kostole? Ako uplatňuje pravidlá správania určené pre toto miesto?
Pozná niektoré liturgické predmety.	Učiteľka využíva časté návštevy miestneho farského kostola a oboznamuje deti s miestom slávenia svätej omše, tiež s predmetmi nachádzajúcimi sa v kostole. Pripravuje ďalšie aktivity, pri ktorých sa deti môžu zoznámiť s názvami predmetov, ktoré môžu vidieť v kostole a pri sv. omši na oltári.	
Aktívne sa zapája do slávenia svätej omše spevom a modlitbou.	Učiteľka svojou prítomnosťou a účasťou na slávení svätej omši je pre deti vzorom. Vedie ich k uvedomovaniu si, že vo svätej omši sa stretáme s Bohom aby sme počúvali jeho Slovo, aby sme ho oslavovali, ďakovali, prosili a prijali jeho požehnanie. Zapájanie detí do slávenia pomáha v nich rozvíjať schopnosť vedome sa zúčastňovať sv. omše	Akým spôsobom sa zapája?

	a aktívne ju prežívať. Preto učiteľka zabezpečí vhodné aktivity na aktívne zapojenie sa detí do slávenia sv. omše: hudobné sprevádzanie, detské spevy, príprava prosieb, nesenie obetných darov, miništrovanie.	
• Oboznámi sa s niektorými sviatosťami (krst, eucharistia, manželstvo, kňazstvo)	Učiteľka vysvetlí deťom prítomnosť sviatosti v Cirkvi a na čo nám slúžia. Dávajú život viere podporujú jej rast a aktívne prežívanie. Sviatosti nás sprevádzajú vo všetkých dôležitých chvíľach života.	Chápe slovo sviatosť?
• Rozumie, že krstom sa stal Božím synom, dcérou	Učiteľka oboznamuje deti so sviatosťou krstu, ktorý zotiera z nás dedičný hriech a stávame sa Božou dcérou, Božím synom. Krst nám prináša dar odpustenia. Pri krste dostávame aj krstného patróna, ktorý nám celý život pomáha.	Pozná svojho krstného patróna?
• Vie vymenovať niektoré kresťanské sviatosti	Učiteľka upriamuje pozornosť detí na tieto sviatosti: krst, eucharistia, manželstvo a kňazstvo. Hlavným poslaním oboznamovania sa so sviatosťami je poukázanie na sviatosti ako na Boží dar. Učiteľka predstaví deťom zvlášť krst ako symbol svetla, vody a Ducha Sv. Je sviatosťou znovuzrodenia.	Vie pomenovať niektorú zo sviatostí?
• Vníma sviatosť manželstva cez život svojich rodičov	Učiteľka pri rôznych príležitostiach (národný týždeň manželstva, sviatok sv. Rodiny) poukazuje na život v rodine. Vysvetlí deťom, ako rodina vzniká. Boh stvoril človeka ako muža a ženu. Najprv sa ich rodičia spoznali, potom keď zistili, že sa majú radi a chcú spolu zostať celý život rozhodli	Akú má dieťa rodinu? Dokáže skrze svoju rodinu vnímať jednotu a lásku manželova rodiny?

	sa vydať a oženiť. Na svadbe si povedali manželský sľub lásky a vernosti a Pán Ježiš ich sľub požehnal prostredníctvom kňaza – to je sviatosť manželstva. Symbolom sľubu manželov sú manželské prstene. Láska v rodine je dar.	
• Pozná úlohu rodičov v rodine, prejavuje im náležitú úctu, primerane uskutočňuje svoje úlohy dieťaťa v rodine a v spoločnosti	Vysvetľuje, čo znamená slovo úcta, ako túto hodnotu prejavujeme svojim správaním. V rámci rôznych sviatkov a osláv pripravujú darčeky, pozornosti a programy...	Ako dieťa vníma seba?
• Vníma, že život je dar a treba ho chrániť	Učiteľka vedie deti k úcte k sebe samému, aby vnímali seba, svoju existenciu ako dar, že sú tu na svete, lebo ich niekto chcel, niekto po nich túžil. Lásku manželov P. Boh požehnáva darom dieťaťa. Ľudský život vzniká počatím a treba ho chrániť. Každé dieťaťko, ktoré sa do rodiny narodí, je dar, ktorý dáva Boh.	Prijíma sa? Ako prijíma svojich kamarátov? Dokáže poslúžiť iným bez nároku na odmenu?
• Váži si seba aj druhého	Učiteľka zaujíma k deťom postoj prijatia. Prijíma každé dieťa v jeho svojráže a vytvára tak kultúru prijatia prostredníctvom rôznych aktivít: „Čo sa mi na mne páči a prečo? Čím ma obdaril Boh? Čo sa mi páči na kamarátovi? Čím ho obdaril Boh? Ako slúžim, pomáham kamarátom?“ Oboznamuje deti s kultúrou dávania.	Ako sa správa k rodičom a starším?
• Svojim správaním vyjadruje úctu k životu	Učiteľka vedie s deťmi rozhovor o rodine a spoločnosti. Do rodiny patria aj starí rodičia, ktorých si vážime a správame sa k nim úctivo. Vedie s deťmi dialóg o úcte: k starším ľuďom, chorým, k matkám v požehnanom stave,	Ako sa správa v nečakaných situáciách (napr. prítomnosť handicapovaného, bezdomovca, chorého, staršieho cudzieho človeka...)?

• Spoznáva Boha cez lásku iných ľudí (rodičia, starí rodičia, súrodenci, kňazi, učiteľky, kamaráti,...).	k chudobným, k ľuďom iných kultúr, rás a národností Učiteľka svojim postojom, úctou a láskou ukazuje deťom, že skrze druhých ľudí môžeme spoznávať Boha ako milujúceho Otca, ktorý sa o nás stará cez udalosti života, cez rodičov, priateľov, učiteľov, kňazov... ako toho, ktorý nám vždy odpúšťa a prijíma nás.	
---	--	--

8 Cirkev

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky
• Dokáže jednoducho vysvetliť, kto je to kňaz, misionár, biskup, pápež, rehoľná sestra • Používa oslovenie pán farár, otec, don, sestra (sestrička).	Učiteľka vysvetlí deťom postupnosť a hierarchiu v Cirkvi. Ježiš si vyvolil dvanástich apoštolov a z apoštolov sa jeden stal jeho nástupcom - sv. Peter. Táto postupnosť zástupcu Ježiša na zemi je zachovaná až po súčasného pápeža. Kňazi sú nástupcami apoštolov a sú pokračovateľmi kňazstva, ktoré apoštolom odovzdal Ježiš. Biskup je pastier malého spoločenstva kňazov a veriacich. Misionár je ohlasovateľ Ježiša a jeho zvesti iným ľuďom, najmä tým, ktorí ho ešte nepoznajú. Rehoľná sestra je dievča (žena), ktoré celkom patrí P. Ježišovi a prináša ľuďom jeho lásku. V situáciách, kde do MŠ prichádza kňaz, (biskup, pán farár, rehoľná sestra, misionár) učiteľka vedie deti k správne oslovovaniu týchto osôb.	Ako používa oslovenia? Vie použiť oslovenie pre konkrétnych ľudí v bežných situáciách?

• Vlastnými slovami vysvetlí poslanie a prácu kňazov a misionárov.	Učiteľka číta deťom z Biblie stať, ako Ježiš posielal apoštolov do celého sveta, aby ohlasovali evanjelium – radostnú zvesť a všetkým prinášali Ježišovú lásku a odpustenie. Učiteľka oboznamuje deti s poslaním apoštolov, kňazov a misionárov prostredníctvom besiedok, návštevy kňaza, misionára a pod. Vytvára priestor a aktivity, ktoré by napomáhali šíreniu Ježišovej lásky v najbližšom okolí materskej školy, v rodine, vo farnosti a v Cirkvi.	Aké má predstavy o poslaní kňaza, misionára?
• Pozná charakteristické znaky neba - Božieho kráľovstva, napr. jednota, láska, pokoj, radosť.	Učiteľka vedie s deťmi rozhovor o Božom kráľovstve, čo to znamená a kde sa nachádza. Vysvetlí deťom, že Božie kráľovstvo ešte len očakávame a zároveň je medzi nami, ak sa snažíme vytvárať jednotu, lásku, radosť a pokoj.	Ako chápe nebo? Kde sa nachádza?
• Zapája sa do šírenia Božieho kráľovstva prostredníctvom dobrých skutkov.	Na šírenie Ježišovej lásky učiteľka spolu s deťmi využíva výchovný projekt a didaktickú pomôcku <i>Kocku lásky</i>. Deti sa prostredníctvom nej učia vzájomnej láske, pomoci, obdarovaniu sa, odpusteniu a prijímaniu iných. Učia sa tak budovať bratstvo (Božiu rodinu) a jednotu v rodine, v MŠ, medzi kamarátmi, vo farnosti, vo svete. Učiteľka vytvorením rodinného spoločenstva v triede (navzájom sme si bratia a sestry v Ježišovej rodine) vysvetlí deťom, čo znamená Cirkev. Je to spoločenstvo pokrstených ľudí, ktorí sa spolu stretávajú a modlia. Tak tvoria duchovnú rodinu. Stretávajú sa so svojimi duchovnými otcami (kňazmi a biskupmi) vo svojej farnosti	Vníma, že pokrstení ľudia tvoria jedno spoločenstvo? (v rodine, v kostole, v škôlke) Ako sa s rodičmi zapája do aktivít vo farnosti cez školské aktivity?

• Pozná význam slova farnosť (cirkev). • Pozná nábožensky významné objekty a miesta vo svojom i širšom okolí.	a diecéze. Spoločne sa modlia, čítajú sv. písmo, zúčastňujú sa na sv. omši. Učiteľka vytvára také aktivity, aby sa deti oboznámili s farnosťou, s farským kostolom, s pánom farárom. Vedie deti, aby sa modlili za seba navzájom, za kňazov. Učiteľka vyberie niektoré nábožensky významné lokálne objekty napr.: farský kostol, kaplnka, kalvária, cintorín... a venuje sa príbehom, ktoré sa k nim viažu, zorganizuje návštevu tohto miesta. Učiteľka upriamuje pozornosť aj na iné významné objekty ako sú napr. pútnické miesta Šaštín, Marianka, Katarínka a pod.	Pozná pána farára vo svojej farnosti?
--	---	--

9 Panna Mária

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky
• Vie, že Panna Mária je matka Pána Ježiša • Dokáže jednoducho vysvetliť, že P. Mária je duchovná matka všetkých ľudí	Učiteľka rozpráva deťom, že Boh prišiel na svet skrze P. Máriu. Predstavuje ju deťom ako starostlivú mamu, ktorá sa starala o malého Ježiša, aby mal všetko, čo potrebuje. Číta im z Biblie state o zvestovaní, narodení a detstve P. Ježiša. Podľa ďalších statí z Písma učiteľka rozpráva deťom, že keď bol Ježiš veľký, P. Mária žila vždy pre neho a myslela na neho. Keď trpel sprevádzala ho na ceste a bola pri Ježišovi aj keď bol na križi. Vtedy ju Ježiš daroval za Matku	Ako vníma P. Máriu? Prežíva k P. Márii nejaký vzťah? Dokáže ju vnímať ako Matku všetkých ľudí?

	všetkým ľuďom. P. Mária nás čaká v nebi a na zemi nás sprevádza a pomáha nám.	
Rozumie skutočnosti, že P.Mária je len jedna, aj keď ju nazývame rôznymi menami.	Učiteľka oboznamuje deti s niektorými prívlastkami, ktoré ľudia dali P.Márii najčastejšie ako vďaku za nejakú pomoc. Vždy je to jedna a tá istá P.Mária, aj keď ju inak nazývame (napr. P.Mária Trnavská, Fatimská, Šaštínska, Pomocnica, Nepoškvrnená...) Preto má P.M. aj počas roka niekoľko sviatkov, lebo vždy si pripomíname nejakú inú udalosť spojenú s jej životom, alebo so životom P. Ježiša.	Akým menom najčastejšie nazýva P. Máriu?
Vie, že patrónka Slovenského národa je Sedembolestná P.Mária	Učiteľka formuje v deťoch kresťanské národné povedomie. Rozpráva deťom, prečo si Slováci zvolili za patrónku svojho národa Sedembolestnú P. Máriu. Učiteľka spestruje vysvetľovanie siedmych bolestí P. Márie obrázkami, aby ich deti ľahšie vnímali a pochopili.	Vie povedať, kto je patrónom nášho národa?
Pozná modlitbu ruženca	Učiteľka rozpráva deťom príbeh o Fatimských pastierikoch, ktorých P. Mária naučila modlitbu ruženca. Ukazuje deťom ruženec a oboznamuje ich s modlitbou, ktorá sa na ňom modlí. Je to retiazka s guľčikami na počítanie modlitby. Každý desiatok skrýva tajomstvo zo života P. Ježiša. Pripravuje s deťmi aktivity s ružencom. (Milión detí sa modlí ruženec, Tehlička, október mesiac ruženca...)	Ako sa vyjadruje k aktivitám spojenými s ružencom?

10 Anjeli a Svätí

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky
Pozná kresťanský výraz „patrón“ a význam tohto slova.	Učiteľka vysvetlí deťom, že Cirkev nám ponúka mnoho vzorov duchovného života. Mnohí svätí, ktorí žili podľa Evanjelia sa stali podobnými Ježišovi a jeho láske. Ozrejmi deťom výraz patrón – nebeský ochranca, sprievodca životom.	Ako sa zapája do aktivít oslavy patrónky?
Pozná život patróna svojej školy	Učiteľka vytvára rôzne aktivity na priblíženie a spoznanie života patrónky školy sv. Alžbety. Zameriava sa na jej duchovný odkaz a hodnoty, ktoré žila počas svojho života.	Ako prejavuje záujem o spoznávanie života svätých? Sleduje vzory svätých ako príklad svojho konania a správania?
Zoznamuje sa s ďalšími svätými priebežne počas roka	Učiteľka predkladá deťom duchovné vzory prostredníctvom rozprávania príbehov, kníh, filmov.	
Vymenuje niektoré osobnosti a vzory duchovného života (napr. apoštoli, sv. Alžbeta, sv. František z Assisi, sv. Don Bosco, sv. Martin, sv. Mikuláš...)	Učiteľka vytvára také aktivity a priestor, aby deti mohli predkladané vzory nasledovať aj v súčasnej dobe.	Má nejaký obľúbený vzor svätého?
Rozlišuje rozdiel medzi životom sv. Mikuláša a postavou santa klausa a ich poslaním.	Zameriava pozornosť detí na tých svätých, ktorí sú deťom blízki z bežného života (napr. sv. Mikuláš, Valentín, apoštoli, patróni farského kostola, krstní patróni a pod.)	Oslovuje v modlitbe nejakého svätého?
Opíše význam nasledovania duchovného vzoru.	Učiteľka ukazuje deťom, že svätí sú neustálym vzorom pre náš život. Ak ich budeme nasledovať, určite sme na dobrej ceste do neba. Prednášaním modlitby ku svätým poukazuje učiteľka na to, že svätí nám pomáhajú rásť v Ježišovej láske.	

• Vie, že anjeli sú duchovné bytosti. Pozná úlohu anjelov.	Učiteľka vysvetlí deťom čo znamená výraz nebeský duch – anjel. Rozpráva o úlohe anjela strážneho, ktorý je pridelený Bohom každému človeku a pomáha nám počas nášho života. Vede nás k dobrým myšlienkam, prácam a slovám a chráni nás od zlého. Modlí sa za nás a prednáša naše modlitby Bohu.	Ako chápe význam anjela strážneho vo svojom živote?
• Vymenuje niektorých anjelov a opíše ich poslanie (anjeli strážni, archanjeli Michal, Gabriel a Rafael)	Učiteľka oboznamuje deti s poslaním a činnosťou archanjelov prostredníctvom Biblie, čítaním príbehov z jednotlivých kníh. Využíva sviatky liturgického roka a vedie deti k modlitbe k anjelom.	
• Vie, že duša človeka je nesmrteľná.	Učiteľka vysvetlí deťom, že Boh nás okrem smrteľného tela obdaril nesmrteľnou dušou, ktorú nemajú ani rastliny, ani zvieratá. Všetky duše po smrti ďalej jestvujú. Preto sa modlime za duše zomrelých, aby prišli čím skôr do neba.	Vníma čím sa človek odlišuje od zvierat?